

3 Kända ombyggnader, förändringar och underhållsarbeten

3.1 Källor och litteratur

Bohman, Barbro, Torstuna kyrka, Upplands kyrkor 143, Uppsala 1970. (UK)

Kulturmiljöbild, Riksantikvarieämbetets bilddatabas, www.raa.se. (KMB)

Medeltidens bildvärld, databas. Hemsidan för Statens historiska museum, www.historiska.se/medeltidbild (SHM)

Uppland, landskapets kyrkor, Forskningsprojektet sockenkyrkorna, Stockholm 2004. (ULK)

Vägvisare till kyrkorna i Uppsala län, Uppsala 1997. (VV)

Upplandsmuseets arkiv. Fotografier och handlingar i topografiska arkivet. (UM)

3.2 Kronologisk förteckning

Årtal	Händelse	Källa
1200-1300-t	Torstuna medeltida kyrka uppfördes. Dopfunten från 1200-talet är det äldsta föremålet i kyrkan.	UK s 4, 13
1645	En ljuskrona skänktes till kyrkan. Den finns ännu kvar i kyrkan.	UK s 14
1650	Den gamla predikstolen, som idag står i sakristian, tillverkades detta år.	UK s 11
1723	Torstuna medeltida kyrka förstördes i en eldsvåda.	VV s 156
1723-31	En återuppbyggnad av kyrkan genomfördes. Kyrkan var dåligt byggd med allt för svag grund och snart började murarna svikta.	VV s 156
1737-38	Kyrkans orgel byggdes av orgelbyggaren Olof Hedlund. Orgeln kom att omdisponeras på 1800-talet och början av 1900-talet.	UM
1755	En ljuskrona som ännu finns kvar i kyrkan, skänktes till kyrkan.	UK s 14
1780-t	Kyrkogårdsmuren reparerades, stigluckorna förnyades.	UK s 7
1792-1797	En ny stabilare kyrkobyggnad påbörjades. Den nya kyrkan byggdes utanpå den gamla som revs 1794-95. Den nya kyrkan blev en treskeppig hallkyrka i nyklassicistisk stil. Kyrkan var färdigbyggd i slutet av 1790-talet men invigdes 1802 enligt inskriptionen ovanför kyrkporten. Mittskeppet försågs med putsat trätunnvalv, sidoskeppen fick plana trätak.	VV s 156
1802	Predikstol och altaruppsats tillkom. Altaruppsatsen är tillverkad 1735 av Burchard Precht för en kyrka i Stockholm men inköptes och skänktes till kyrkan.	VV s 156 UK s 10, 13
Ca 1800	Bänkinredning och läktare fullbordades i början av 1800-talet.	UK s 10
1831	Nytt yttertak av skivtäckt, falsad järnplåt.	VV s 156
1849-50	Klockstapeln från 1756 revs. Det gamla kyrktornet revs. Ett nytt torn byggdes i väster och försågs med en lanternin krönt av en spira.	VV s 156 UK s 10
1858	Stigluckorna byttes ut mot nya entréer med putsade grindstolpar och smidesgrindar.	UK s 7
1863	Hela kyrkan rappades in- och utvändigt. Dubbeldörrar sattes in i norr och söder.	UK s 10
1864	Gamla orgeln renoverades.	UK s 10
1872	Ommålning och förgyllning av kyrkans inredning.	UK s 10
1924	Reparation av kyrkan ägde rum och interiören vitkalkades.	UK s 10
1928	Tornet kopparkläddes.	UK s 10

1935	Bänkarna målades efter förslag av konservator Sven Dalén. Predikstol och orgelfasad konserverades. Sakristian renoverades.	UK s 10
1939	Orgeln byggdes om.	UM
1956	Nytt varmluftssystem med Bahco-fläkt installerades. Den ersatte den gamla varmluftsanläggningen .	UK s 11 UM
1972-73	Restaurering enligt förslag av Bjerking. Förslaget omfattade putsrenovering och avfärgning med kalkfärg av fasad och interiör, ny plåtläggning på del av taket, isolering av innertaket, montering av dragstag i tornet samt ordnande av toalett i kyrkan. Grindstolpar putsades och kalkades. I vapenhuset lades nytt trägolv. Färgen på taket under läktaren skrapades bort. Hålen i väggen vid koret, där varmluft från varmluftspannan tidigare blåstes in, murades igen. På platsen placerades en madonnaskulptur och ett dopaltare ordnades där. Elinstallationerna förnyades. Hela långhustaket försågs med ny plåttäckning. Kopparplåten på tornet reparerades.	UM
1985	Riksantikvarieämbetet gav församlingen tillstånd till dokumentation och märkning av inventarier som brottsförebyggande åtgärd.	UM
1992-93	Det byggdes ny toalett, kapprum och väntrum under läktaren enligt förslag av arkitekt Uno Söderberg, Arksam. De gamla läktartrapporna revs och en ny läktartrappa byggdes. Sista bänkraderna togs bort.	UM
1998	Fönsterrenovering utfördes. Målning med linoljefärg i samma kulör som förut.	UM
1999	Tornet renoverades. Putsen renoverades och avfärgades med kalkfärg. Sockeln målades med KC-färg. Träarbeten utfördes i lanterninen och tornspiran. Tornspiran och lanterninen täcktes med ny kopparplåt. Urtavlorna målades med linoljefärg.	UM